

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50 —
Egy hónapra . . . . . 1 — —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesür
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

A nagy komédiás.

Ki volna más, mint a jog, törvény igazság lovagja Széll Kálmán miniszterelnök? Komédiás, még pedig szerencsés komédiás. Minden egyes akrobatai mutatvány után zugó tapssal honorálja a mondva csinált közvélemény, még akkor is, ha véletlenül egy mozdulattal az akrobatai mutatványának befejezéséül a sárba rugja a magyar nemzeti tradíciót.

Komédiás — abból a fajtából, a melyik a nagy hanggal is fedezi eselleges fogyatkozásait. Kiáll a Sándor utcai játékszin elé s nagy dobolás és üvöltözés közt adja tudtára mindenkinek, hogy a régi szindarabot, melyet Bánffy Lezsó rendezett, ujjal váltotta fel, s most új betanulás mellett szemképrázató swindlivel fogja mulattatni a nagy közönséget.

A személyzet is segít a direktornak, úgy hogy a szegény magyar szédülten tántorog ki az előadás után s csak annyit mond:

„Széll Kálmán uram kezében van letéve a haza sorsa! Ha ezredrészt annyit tesz, mint a minő önérettel beszélt, úgy vivát, mert jó dolga lesz a magyarnak!„

És hogy ő valami jótékony tündér, azt elhitette magával. Méltatlankodik és krokodilus könyeket hullat, ha valaki működését igazságos kritika alá veszi. Ilyenkor segítségül hívja a magyar közszellemet, idézi a multat, megidézi a

jövőt s keserves hangon jelenti ki, mennyire hálátlan foglalkozás magyar miniszterelnöknek lenni, a mikor a szent hevülést a nemes idealizmus leple alatt elharsogott frázisokat, és a kvóta emelést nem méltányolják.

Ime itt van Komjáthy Béla és Kollósvári Kiss ez a két hálátlan. Nem hogy megköszönnek a leereszkedő kedves mosolyt, de kritikát mondanak a nemzetiségi kérdésben tanusított magatartása felett. Hát igazság-e? Őt, a kinek politikai moráljához szó nem fér, még számoltatni merik.

Óh egek, hol késnek bosszuló vilámaid, lesujtani azt a vakmerőt?! Így beszél és így cselekszik már egy év óta a nagy komédiás. Mióta bársony székét elfoglalta, kijelentette az ismeretes elvet s azóta nagy büszkén hivatkozik arra, hogy programjától nem tért el egy pillanatra sem.

Hogy azután gazdasági önállóságunkat ő alatta verik ismét békóba, hogy az oláh tulzók bitang hazugságaikkal most árasztják el legjobban a külföldet, s hogy a magyar állam integritása, tekintélye most forog ismét veszélyben Ausztriával szemben, azt a nagy komédiás mind-mind elhallgatja.

De hát könnyű neki: Beolvasztotta a volt nemzeti pártot jeles pártjába, s most számban is megerősödve vételet magát körül a jó barátok elvű táborával s főképen a jezsuita grófra Apponyi

Albertre hivatkozva esküszik ha kell, ha nem kell politikájának jósága, morális volta mellett.

A kvóta elvi emeléssel már most szerzett annyi érdemet, hogy biztosan dőlhet hátra miniszteri székébe. A kétféjű sas mosolyog reá s egy kis bécsi verőfény is jut szalon kabátjára, a mi azután tökéletes boldoggá teszi.

Mit törődik ő a többivel? Egyáltalán semmit!

Elődje legalább megrendszabályozta a dákó románokat, kieszközölt 10 szobrot a magyarnak.

Ő még ezt sem teszi. Miért fárasztja magát olyan nagyon, mikor az ország, a közvélemény így is hozsánát zeng nagy revének.

Utóvégre is magyar miniszterelnöknek legszebb hivatása az, hogy majdan benne szerepeljen arczképe a Magyar nemzet története című új kiadású történelmi könyvben, a hol el leszzen mondva róla, hol született, ki volt az apja, anyja stb.

A magyar állameszmét pedig védelmezzék azok, a kik az ilyen naiv dolgokban gyönyörűségüket lelik. Elvégre ott, a hol a sokszor hangoztatott jog, törvény és igazság uralkodik, csak nem nézhet az ilyen másodrendű kérdések után is a miniszterelnök ur!

Végig komédiázni a politikai pályát — a legszerencsésebb gondolat! Nem is volna okos ember, ha nem ezt az elvet vallaná.

Hamis fény.

Irta: SZATHMÁRY ZOLTÁN.

—A «Debreczen» eredeti tárczája.—

Az égboltozaton haragos felhők kergették egymást, az utcák kihaltak voltak. Amolyan őszi hajnalodás bénítóan szürke merengése ömlött el mindeneken.

Az éjszakai mulatóhelyiség tükörlakaira lehuzogatta egymásután a rollókat az álmos hetes.

Egyszerű, munkás ember támaszkodott oda a kávéházi épület hátulsó kapujához s várt-várt csendesen. A fejét a mellére hajtott s ha tüskés szempillái alól nem villogtak volna elő nagy fényes szemei, azt gondolta volna az ember, hogy valami önmagával tehetetlen, részeg ember, aki itt akarja megvárni kijózanodását. Pedig ez az ember élesen figyelt minden kis neszre.

A rendőri őrző elhaladt a mulatóhely épülete előtt, a nélkül, hogy észrevette volna a kopott ruhájú embert.

Közvetlen az utcára nyíló ajtó előtt azonban megállottak egy percze. Daczára a lezárt rollóknak elfojtott muzsika szó hallatszott ki a mulatóhely valamelyik eldugott terméből.

Az egyik rendőr megcsóválta a fejét s morgott is valamit a másikhoz, a ki a kira-

kattáblán jártatta kutató tekintetét s alig észrevehetőleg vont vállat.

A szegény munkás ember ott az utcza tulsó oldalán színt hallotta az elnyomott zenezót, kétségbeesett mosolygás torzította el arcát s ököre szoritott kezével, tehetetlen dühében odavágott a kapuajtóhoz.

Az ütés morája tompán zugott végig a kapufolyosón, a két rendőr pedig kimért léptekkel ment tovább.

Közbe megindult az eső apró csöpekben, nyugat felől elhaló menydörgés hallatszott. A szürke, egyszerű ember pedig csak várt. Az óra rég elütötte a három órát is.

Kelet felől foszladozni kezdtek a felhők, az utcza népesebb lett s a bérkocsik vézna lovai álmosan tartottak ki a vasuti állomás felé.

Egyszer azután könnyű léptek zaja hallatszott a mulatóhely kapuja mellett s mikor az ott ácsorgó férfi meghallotta, hogy valaki rekedt, borizú kacagással közeledik az ajtó felé s már a másik pillanatban meg is fordította a kapukulcsot a zárban, nyílsebességgel futott át az utcza másik oldalára, egy gyümölcsös kofa sátra mellett huzva meg magát.

A kétes hírű éjjeli kávéház kapuja ki nyílt s két nő lépett ki rajta, előkelően öltözött urak kíséretében.

Egy tulságosan szálas, vézna férfi tán-

torgó léptekkel egy festett arcú leányt vezetett a karján.

Ezek jöttek utolsónak. A szőke szépség kissé elhízott asszonyos természetű volt, nagy buzavirág szemekkel, a melyek nagyon édesen mosolyoghattak valamikor, de most álmosan meredtek bele a szürke világba.

A társaság megindult a közeli bérkocsi állomás felé, a férfiak orfeumi kuplékat füttyörésznek nagy animóval, de szörnyen hamisan.

Az egyik kurjantva hívta a közeli bérkocsist.

Csak a vézna férfi maradt hátra a szőke leánnyal.

A tulsó oldalon a gyümölcsátor mellé rejtőzött ember le nem vette villogó szemét a hátramaradt párról s mint a zsákmányra éhes macska, úgy követte őket nesztelen léptekkel.

A bérkocsik előállottak s a társaság kétésevel, hármassával elhelyezkedett azokban.

Utolsónak maradt a szőke leány, a kit kísérfője épen felakart segíteni a kocsi hátsórára, mikor a munkás ember odaszökött mellé s vasmarkával átkulcsolta a férfi karját.

— Eressze el ezt a leányt, rikoltott s másik karját fenyegetőleg emelte fel.

A szikár férfi alak egész nagyságában kiegyenesedett a támadásra s védőleg hajlott a leányra, a bérkocsis az ostorhoz kapott.

Hiszen a tömeg tapsol, a tömeg ujong s bármely perczen kész kiáltani: „A legmagyarabb miniszterelnök sokáig éljen!”

Csak hogy egyszer eljövend az idő, mikor a kóklerséget leleplezik, a bársónyszéket megrángatják. Akkor majd nem lehet színvirágokkal stréberkedni.

Csak hogy erre meg azt mondja a nagy férfi, miszerint ez annyira soká lesz, hogy gondolni sem tud rá, s addig az ideig, ha ép szükség lenne rá, mely álomba lehet meríteni az egész közvéleményt, a mely pedig egyedüli ellenőrzője egy miniszterelnök tetteinek.

S. B.

Debreczen, február 13.

Véletlen találkozás — ebéd után.

Eppen oly érdekes, mint jellemző találkozás történt hétfőn este az országgyűlési szabadelvű párt klubjában. A miniszterelnök, mint tudva van, hétfőnként ebédet szokott adni, a melyre főrendek és képviselők is hivatalosak, a kik közül a szabadelvű párt tagjai ebéd után rendszerint betérnek a párt klubjukba. Így történt hétfőn este is. Kevéssel nyolcz óra után egy csapat frakkos és fehér kendős ur jelent meg a partkör fényes termeiben. A miniszterelnökségi palotából jöttek, egyik másik ugyancsak vidám kedvvel. Erre a megszokott látványra ügyet sem vetettek a párt együltlevő tagjai. Csak hogy még történt este egyéb föltűnő dolog is, az a különös véletlen (?) dolog történt, hogy a miniszterelnöki palota vendégei előtt egyszerre csak más frakkoscsapatska is föltűnt a pártklub helyiségei közelében: néhány szabadelvű képviselő Pulszky Ágostonnal az elén ugyanoda irányozta útját. A két frakkos csoport aztán néhány pillanatig kíváncsi szemmel merete egymást végig. Csakhamar rájöttek a véletlen rejtelmének a nyitására. A miniszterelnök ebédjével egy időben a királyi főudvarmesterről, Bánffy Dzsó bárónál is tea-est volt, a melyre meghívást kaptak többen a régi szabadelvű párti képviselők közül. Onnan ezek is betértek a párt klubjába, a hol aztán miot nagy folyóban a különböző irányból jövő patakok találkoztak es összeolvadtak a miniszterelnöki ebéd és a főudvarmesteri tea-est vendégei . . . mert an-

nak a partklubnak nagy ereje van arra, hogy a szívek titkos politikájának gondolatait elhallgattassa.

Országgyűlés.

I. A képviselőház ülése.

Az ülést tegnap febr. 13. Perczel D. nyitotta meg, s a jkv. hitelesítése és több előterjesztés bemutatása után Kabos Ferencz, mentelmi-bizottsági előadó terjesztette be a mentelmi-bizottság jelentését, melyben felüszabását javasolja több képviselő mentelmi jogának . . . nevezetesen Kubik B. Olay L. és Meszlényi Lajosát párvialdal, Fátih Miklós báróét pedig becsületstértés vétségével való vádoltatás miatt, mely kiadási javaslatot el is fogadták.

A napirendszerinti költségvetés részletes-tárgyalási vitában sok szónok nem vett részt, mert Holló L. és Ugron G. nagy beszédei kitöltötték az ülés idejét annyira, hogy Lakatos Miklós és Battlányi Tivadar grófnak kevés idő jutott különben rövid beszédük elmondására.

Holló Lajos a delegáció intézményét és eljárását vette alapos bírálat alá. Szóval tette a delegáció megalakulásánál harmincz év óta szem előtt tartott gondosságot, hogy abba a tesületbe csak hajlékony, az udvari intenczióknak engedelmesskedő, a nemzet érdekeit azonban negligáló tagok kerüljenek bele, a kiknek sorában aztán az idő folyamában az a nézet kerekedett fölül, hogy a delegáció tulajdonképpen nem a törvényhozásnak egy szigorúan meghatározott hatáskörű bi ottsága, hanem a parlamenttel egyrangú törvényhozó testület.

A magyar miniszterek a delegációban alárendelt szerepre vannak utalva, a közös miniszterek pedig úgy tesznek-veznek, mintha ők csak különös kegyből eszkeznének le a delegációhoz. Igen erős színekkel rajzolta a delegációban uralkodó hangulatot, helytelenítette azt az abuzust, hogy a delegáció elnöke politikai jelentőségű üdvözlő beszédet intéz az uralkodóhoz, aki meg olyan választ ad erre melyet trónbeszédnek ohajtanak feltüntetni. Ez mélyen belevág a törvényhozás méltóságába, — mert ezzel a delegációnak oly színezetet adnak, mintha az volna a monarchia legfőbb képviselője. Azután igen alapos módon bírálta meg a delegációk legutóbbi szereplését, a midőn a katonatiszti fizetések fel-

emelésénél túllépte hatáskörét, a mennyiben oly kompetenciát vindikált magának, mely a törvény világos értelmezése szerint kizárólag a törvényhozást illeti meg.

Az egész baloldal által zajosan megéljenzett beszéde nyomban felszólalásra bírta a miniszterelnököt, ki Holló L. fejtegetéseinek minden egyes pontjára reflektált és az erősen megtámadott delegációt védelmébe vette.

Szell megvédelmezte a maga szerepét a delegációban, aztán a közös minisztereket, kormánypárti delegátusokat és azt hangoztatta, hogy a katonatiszti fizetések dolgával nem történt kompetenciális túllépés, mert a delegáció joga a közös kormány által előterjesztett budgettélételeket tárgyalni. Arra, hogy hatáskörét a delegáció át ne lépje, ő maga is mindig feltékenyen vigyázott és vigyáz.

Holló Lajos a miniszterelnök beszéde után félreértett szavai magyarázatul ismét felszólalt és ujjal rámutatott a delegáció körében feonáló néhány anomáliára, a mire Szell is meg egyszer felelt, ujjal védelmezve az intézményt és annak hatáskörét.

A vita ezen stádiumában szólt a kérdéshez Ugron Gábor, ki mindentem megerősítve és igazat adva Holló álláspontjának, szemére vetette a delegációknak, hogy soha sincs bátorsága a nemzet érdekeit megvédelmezni, a mi aztán felbátorítja a közös kormányt, hogy Magyarországgal szemben fennálló kötelességeinek vagy meg ne feleljen, vagy pedig kijátssza azokat.

Nagyon vehemens támadást intézett a hadügyminiszterium ellen, mely a Magyarországon felállítandó katonai akadémiát minden ürügy felhasználásával egyszerűen eltüntetette, a Székelyföldön felállítandó katonai kadétskolát lehetetlenné tette, a magyar nyelvet negligálja, a magyar törvényt nem respektálja és a magyar delegációt fumigálja.

Ugron ezután nagy argumentációval kimutatta, hogy a katonatiszti fizetések fölemelésénél a delegáció igenis túllépte hatáskörét. Igazolja ezt már az a körülmény is hogy a többi közös miniszterek is elhatározták közegeik fizetésének fölemelését, az arra vonatkozó előterjesztés indokolását visszavonták ugyan, mert észre találták venni, hogy ez már csakugyan a parlament dolga, azonban a felemelt fizetésekre vonatkozó tételt nem vonták vissza. Ez kijátssza a törvényhozás jogainak. Nagy hatása volt Ugronnak ott, a mikor kimutatta, hogy a delegáció intézménye már szervezeténél fogva erélytelenségre

A leány hslotthalvány arca még fehérebb lett, mintha eltűnt volna belőle a legkisebbké vér is, mikor észrevette, hogy védelmezője hirtelen rá akar rohanni támadójára.

— Ne, ne — sikoltott, eltakarva szemeit karjával.

Az előkelő férfi eleresztette a leány habfehér kezét és csodálkozva nézett hol a férfira, hol a nőre.

Alig hallatszott, mikor a leány zokogva mondotta:

— Apám!

A kocsis kérdőleg tekintett vendégére, aki felugrott a kocsi hátsójára. — A leány térdre rogyott apja előtt, míg kísérője bosszankodva vont vállat s becsapta maga után a kocsiajtót.

A kocsi elrohogott.

Kelet felől egész világos lett. Az utcán kapás emberek mentek, a palinkás asszony is elhelyezkedett sátorában s töltögette a hosszú nyaku üvegeket.

II.

Vörös Ilkát hazavitte az apja.

Ekkor bársony mautille volt rajta, suhogó selyemből a ruhája, csupa virág a pillangós kalapja. Kellemes parfüm illat áradt szét a leányról. Csak az arca volt olyan fehérsárgás, mint a hervadásnak indult rózsza.

Hazakerült Vörös Ilka a pince szobába. Oda, ahonnan kirepült a világba 3 évvel ezelőt.

Az apja egész uton nem szólt hozzá,

egyetlen hang szemrehányást sem tett, csak vonszolta magával, erősen szorítva munkától kerges, dologtól erős kezével a gyöngye karokat.

Ilka meg úgy érezte, mintha valami nagy teher nehezedett volna agyára. Voltaképen nem is gondolkodott már, csak mint álmjáró követte apját.

Hazakerült a leány a pincelakásba, ahol először látta meg a napvilágot, a mely alig tudja magát keresztül venni a házmeisteri szoba fakószínű ablakfüggönyein. Oda került a rozoga butorok közé. A leány mámoros fövel lépett be a szobába, egyetlen érzéke sem működött tisztán.

A karja tele volt kék foltokkal, darabos természetű apja szorításai nyomán, de fel se szisszent a durvaságra. Még akkor sem mutatott ellentállást, mikor a szennyes, üveges ajtó nyikorogva csapódott be háta megett.

Nem ellenkezett akkor sem, mikor kijelentették előtte, hogy ezután újra itt fog élni. A színésznői pályának vége, ugysis eddig is csak ragyogó cégér volt az, semmi egyéb. Az albitalagos sikereinek vége. Ugysis tudja az egész utca, legutolsó volt azon a pályán, ahol mindenki elsőnek gondolja magát. Csak dudvája volt a szép virágos kertnek. A hangja olyan, mint a gyöngytyúké, csak a szeme szépségeért, illatos hajaért bíztarták. A fizetéséből a büntetéspenzek sem kerültek ki, nem hogy selyemruhára, pillangós kakalapra is elég lett volna.

— Ez a kalap ez . . . rikoltott a férfi,

legkapva durvan a leány fejéről. Azután rátaposott.

— Nem kellesz többet . . . soha . . . soha . . . kiáltott.

Vörös Ilka otthon maradt s úgy tetszett neki, hogy jobban is érzi magát. Az anyja előszedte a régi, szinehagyott, karton ruhákat, kimosatta, kivasaltatta a leánynyal. A leány jó kedvvel végezte a munkát. Azután egész nap locsogatta a virágait, a melyek ismerősként bilingattak felé, megettette a madarat, a mit a hátulsó lakó, egy természetes kovács legényhozott neki valamikor.

Ez a legény volt az egyedüli férfi, a ki most is szoba állott vele.

Ilka arca újra egészséges, piros lett, a lelke megújhdott, megszokta a korán kelést, korán fekvést.

A mult pedig mintha feledve lett volna egészen. Arról nem beszélt senki.

A régi drága ruhákat elzárta az anyja, még a keskeny talpu fényes cipőcskét is.

Még a templomba sem engedte felvenni, a hova eljárt a leány minden vasárnap.

Ilyenkor a kovácslegény elkísérte s hozott rendszeren szegfűrózsát, mályvavirágot.

A leány jót nevetett a durva trefákon s úgy érezte magát mint a ki jóllakott a fehér kenyérről s megkivánja a rozs cipót.

Hanem egyszer baj történt s veszedelem fenyegette az utca pinczelakóit. Nagy zápor kerekedett, zuhogott az egész fél délután. Kellemetlen bűz támadt a kis pinczelakásban, a hol megszuult a levegő. A kis utcán meg-

van karhözhatva. Az egész intézmény ferde és egészségtelen. Ott csak versengés folyik, hogy hogyan lehet megnyerni a közös miniszterek kegyeit, a kik befolyónak a miniszteri állások betöltésébe.

Az egész delegáció egy kegyhajhász, elfajult intézmény, melynek szelleme szégyenére válik a nemzetnek. A nagyszabásu beszédet az egész Ház nagy figyelemmel hallgatja az ellenzék hosszantartó éljenzéssel jutalmazta meg.

Az ülés további folyamán Lakatos Miklós meleg hangon a negyvennyolczas honvédek nyomorúságos helyzetére hívta fel a miniszterelőök figyelmét. A fiúmei kormányzás tételénél gr. Batthyányi Tivadar elmondotta már napok óta jelzett beszédét a fiúmei kérdésről. A nemes gróf arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fiúmei státumokat respektálni kell és azoknak a törvényvel egyenrangú értéket kell adni; aztán hosszasan ismertette azokat a jelenségeket, melyekből a fiúmei kérdés mai stádiumába jutott. Beszédének tenorja a kibékülés és az engedékenységre hangsúlyozása volt. Beszédét a karzatról a fiúmei kormányzó és Dárday Sándor hallgatták. A beszédre a miniszterelőök ma fog reflektálni. A tételt különben megszavazza.

II. A főrendiház ülése.

A főrendiház is ülést tartott tegnap — febr. 13-án — nem nagy érdeklődés mellett. Az elnöki bejelentések hosszú, érdektelen sora után a napirendre tért a méltóságos Ház. A harminczmillió póthitel javaslatánál vita is keletkezett.

Esterházy János gróf: A harminczmillió póthitel magában is a legsúlyosabb vádat foglalja magában, ami egy hadi vezetőség ellen emelhető, mert a készületlenségről tesz anuságot. A harminczmillió póthitel a tartalékosoknak háborura való előkészütségére kellett. A hadügyi vezetőségnek minden körülmények között abban a helyzetben kell lennie, hogy a tartalékosokat rögtön talpra állíthassa. Egy másodrendű bakáni konfliktus hadügyi kormányzatunkat annyira zavarba hozta, hogy hadi készületlenségünket csak Hyen súlyos áldozatok árán tudta megóvni. Azt kérde a honvédelmi miniszterelő: igaz-e, hogy 1898. májusában a harminczmillió póthitel nélkül a részleges módosítás lehetetlen lett volna, vagy akárcsak nehézségekbe ütközött volna? Ha nehézségek voltak, kit terhel érte a felelősség? Felelősségre vontak-e?

Zichy Nándor gróf azt tartja, hogy az

dugult a csatorna, a víz elöntötte elébb a járdát, azután a pinczeablakokat. Becsurgott, le a fehérre meszelt falon.

A leány magára maradt, az apja anyje csakányt, asót vittek a csatornához, amelyen segíteni kellett. A mocskos őszi idő gonosz gondolatokat hozott Ilikának, a ki meghorzongott. Nagyon egyedül érezte magát s unatkozott.

Unalmában a multra gondolt. A szekrény be volt zárva, de a leány a zárt ajtón keresztül is látott. Látta a suhogó selyem ruhát, a világos kalapbőbitákat. Szinte érezte testén a selyemszövet ölelését.

Véletlenül a kezébe került a kis formás cipőcske. Ellenállhatatlan erő vonzolta arra, hogy felpóbalja a lábára.

Osszeroskadott.

II.

És estére eltűnt Vörös Ilka a pinczeablakból.

Ugy ment el szinehagyott karton ruháskájában, nem vitt magával mást, csak egy kis keskeny talpu cipőket.

Azokat, a melyeknek sarkát félig elkoptatta már a szinpad deszkája.

És futott a fény után, a mely hazug és álnok mint a lidérczláng, mint a szivárvány színes szalagjai... de fény, nem szürke borongása a pinczeszobának, illanó tűnő, de a mig él, káprázatos, éltető...

előbb hangoztatott vádak semmi körülmények között sem a honvédelmi minisztert terhelik, hanem a hadügyminisztert.

Esterházy János gróf: A honvédelmi miniszter is felelős érte.

Zichy Nándor gróf: Felelős érte, de felelős a delegáció is. Nem tartja helyénvalónak, hogy a f o r e n d i h á z b a n konstatáljuk készületlenségünket egy esetleges konfliktussal szemben. Talán nem is helyes, hogy itt vonják felelősségre a hadügyminisztert, a kinek különben szívesen adja meg a fölmentést. Azonban azt kérde a pénzügyminisztert, hogy a közös aktívákat és a pénztári készleteket nem nagyon fogyasztotta-e meg a póthitel? Egyáltalán tudni akarja, hogy áll a közös aktívák dolga.

Lukács László pénzügyminiszter: Azok a súlyos vádak, a melyekkel Esterházy gróf a hadügyi kormányzatot illette, jogosan nem illetik. A hadügyi kormányzat bizonyos korlátok közé szorítja hadi készületének főhalmozását, ne hogy túlságos igénybe vegye a két állam pénzügyi erejét. Azonban, hogyha bizonyos erupeczió fenyegeti az országokat, akkor a külügyi komplikáció a hadi készületek megszerzésének tempóját természetesen leg gyorsítja. Nem a hadi érdekek elhanyagoltsága, hogy szükség volt a póthitelre, hanem a hadi készületek felszerelésének gyors befejezése. A speciális katonai kérdésekre majd a honvédelmi miniszter fog alkalmaslag válaszolni. A póthitel egy részét a közös aktívák fedezték más részét a kvóta arányában az egyes államok pénztári készületeiből fedezték. Ez természetesen apasztotta a pénztári készleteket, de nem annyira, hogy néhány esztendő alatt bitelműveletekkel volna pótolható, mert hiszen több év leforgása alatt adták ki a közös kormányának a póthitel összegét. A közös aktívák ügye úgy áll, hogy azokból a centralis aktívákban erednek, a melyek 1867. előtt főnállottak. Ugyanis a kiegyezés létrejötte után bizottságot küldöttek ki, amely ezeket a centralit aktákat megvizsgálta, hogy a vizsálat szerint egyik és másik állam között feloszza. A mi főlosztatlanul maradt lett a mostani közös aktíva alapja. Ez azonban a boszniai okkupáció költségei és a boszniai vasutak építése miatt nagyon megfogyatkozott, úgy hogy most már tulajdonképpen csak azokból a papiroson lévő követelésekből áll, a melyekkel nemzetközi békétörvények alapján bizonyos országok tartoznak. A közös aktívákval való rendelkezés a két állam törvény hozásának kompetenciájának körébe esik.

Zichy Nándor gróf azt kérde, hogy a közös aktívákban egyik és másik állam javára mennyi esik, a mi különösen bizonyos költségek fedezésénél fontos.

Lukács László miniszter kijelenti, hogy az elszámolásnál mindig a kvóta arányát veszik tekintetbe.

Esterházy János gróf arra kéri az elnököt, hogy a honvédelmi miniszterhez intézett kérdéseit juttassa tudtára. Zichy Nándor gróffal szemben erősen ragaszkodik ahhoz, hogy a főrendiház mindig kompetens olyan ügyek tárgyalására, a melyekről törvényjavaslatot terjesztenek eleje.

A főrendiház elfogadja a harminczmillió póthitel törvényjavaslatát.

A lelkési jövedelmek kiegészítésére szükséges póthitel törvényjavaslatánál felszólalt Zichy Nándor gróf, kijelentvén, hogy a javaslatot nem fogadja el.

A többiek igen. Ezután egymásután neveztek meg az egyetemi építkezések póthitelét, a pekingi, tokiói és esztinyai kövecségi paloták póthitelét, valamint tudomásul vették a zárószámadási jelentéseket.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A béke-konferencia. Egy hollandi újság összeállítást közöl a hági békekonferencia eredményéről. A konferencián tudvalevőleg 26 állam képviseltette magát. A konferencia

jegyzőkönyvének azt a pontját, hogy a nemzetközi viszálykodások választotta bíróság útján intézessenek el, csak 22 állam írta alá; az Egyesült-Államok, Oroszország, Szerbia és Törökország képviselői csak föntartással járulnak e ponthoz. A szárazföldi harc módjának a revíziójáról szóló szerződést Svájc, Kína és Törökország nem írták alá, a többi állam igen. A genfi konvenczió a tengeri háborura való kiterjesztéséről szóló pontot Anzlia, Németország és az Egyesült-Államok csak föntartással fogadták el. A robbanó golyóknak léghajókból való ledobását csak Anglia nem írta alá. A merges és fojtó gázokkal tel golyók használatának az eltiltásáról szóló pontot nem írták alá: Anglia és az Egyesült-Államok.

A háború.

Az angol kormány hivatalosan jelenti, hogy Roberts lord harminczötezer emberrel Kimberley fölszabadítására indul s onnan tovább operál Bloemfontein ellen. A burók Kimberleyt keletre sánczokat építenek s néhány gyorstüzelő ágyut szállítottak Mafekingből Kimberleybe, a melyek már meg is kezdék Kimberley bombázását. E város sorsa miatt nagyon aggódnak, mert az ostromlottakkal a burók által gyomorból gyűjtött ördög: Cecil Rhodes van a falai között. A városból érkezett legutóbbi hírek elmondják, hogy a napi adagokat már nagyon le kellett szorítani.

De nemcsak Kimberley fölmentését várják Robertsól. Az angol közvélemény érdeklődése elfordul Bullertől és a natali operációktól s a nyugati harcztéren az új hadjárat chancea-it lesi. Robert táboragyápteken érkezett Modder-Riverbe s a katonák nagyon lelkesen fogadták. Ideje is, hogy valaki lelket verjen az angol csapatokba, mert a sok esztavesztés erősen demoralizálta a brit folsége délafrikai csapatait.

Az angolok készülődéseit természetesen a burók sem nézik tétlenül. Joubert tábornok úgy látzik elérkezettnek látja az időt, hogy a vedelmi taktikát a támadóval cserélje fel, a melynek czéja, hogy Bullert körülkerítse és elfogja ami elől azonban Buller nagy sietséggel, ami futásnak is beillik, menekül s már állítólag Estcourt-ot is elérte. A háboru tehát Natalban még nem szünetel, hanem megfordítva, most itt az Angolok védelmére térnek át. A háboru sulypontját egúnélfogva a Roberts fővezér közvetlen vezetése alatt nyugoti, illetve Oranzs főhelye Bloemfontein ellenirányzott harczterre teszik át. A háboru tehát nem sokára teljes erővel megújul, különösen az utóbbi harcztéren.

Az angol felsőházban febr. 12. mondott beszédében Landsdowne marquis hadügyminiszter a következő kérdésekre válaszolt. 1. Mennyiben nincsenek az országnak kellő intézkedései valamely betörés ellen? 2. Milyen lépéseket tesz a kormány a sziget biztosítására mialatt a csapatok délafrikában vannak? 3. Milyen haderők állnak rendelkezésére a kormánynak a háboru folytatására?

Az első kérdésre azt válaszolja, hogy ez idő szerint 98,000 főnyi reguláris katonaság, 12,000 főnyi tartalék, 7000 főnyi yeomanry 77,000 főnyi milícia és 214,000 önkéntes, összesen 409,000 ember van az országban.

Nagy taborokat fognak létesíteni, anélkül azonban, hogy az ország a konskripcióhoz folyamodjék. Ettől az angol nép irtózik. A kormány nem akar ehhez az eszközhöz nyulni, amíg nem hiúsul meg minden más kísérlete.

Az egész birodalomban mostanában nagy lelkes-déssel sorakoznak az emberek önként a zászló alá és ez a pillanat nem alkalmas arra, hogy a sorshuzás rendszerét alkalmazzák. Nem kényyszerre van szükség, hanem az önkéntes szolgálat előmozdítására és ezt a kormány meg akarja tenni.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Debreczen, 1900. február 14.

— Saját tudósítónktól. —

A 9 órára hirdetett gyűlésre a bizottsági tagok nagyon lassan gyülekeztek. Fél tíz már elmúlt, mikor elnöklő főispán gróf Dégenfeld József, a gyűlést megnyitotta, jelezvén, hogy a rendes tárgysorozatban foglaltakon, néhány időközben beérkezett dolgot is el kell a közgyűlésnek intézni.

Az első pont Ráó Gyula kir. tanácsos alispán jelentésének felolvasása volt, melyben a vármegye jelenlegi állapotát tünteti fel az apró részletekre is kiterjedőleg. A közegészség jó, az utóbbi két hónapban a szaporulat 376. Állatbetegség sem igen fordult elő, legalább is az előző hónapokhoz mérten változás nem állott elő. A jelentést tudomásul vették.

Az országos törvénytar által hirdetés végett megküldött 11 törvényt a közgyűlés kihirdeti.

A gazdasági munkások közvetítése tárgyában a földművelésügyi miniszter által megküldött szabályrendeletet elfogadja a közgyűlés s munkás közvetítőül a vármegye területére Nemes Zoltánt helyettesül pedig Ráó Istvánt választották meg.

Kovács Lajos halálával megüresedett közigazgatási bizottsági tagsági helyet a szavazó lapokkal megejtett szavazás útján egy évi időtartamra kellett betölteni, Főispán elrendeli a szavazást, a szavazatszedő bizottság elnökül Dévidházy János esperes tagjaiul Oláh Miklóst és Kellner Davidot, jegyzőül pedig Nemes Zoltánt nevezi meg.

32 szavazat adatot be, azok közül 31 Nagy Gáborra esvén, nagy többséggel óválasztott meg.

Szilósy Imre elhunytával megüresedett virilisi tagsági helyre alispán Czeglédy Ferencz h.-szoboszlói birtokost hívja be, a közgyűlés az eljárást tudomásul veszi.

A kvóta a megyén.

Volt a mai közgyűlés tárgysorozatának egy eldugott, érdektelen tárgyak közé beekelt pontja, mely arról szól, hogy Marosvásárhely sz. kir. város törvényhatóságának kvóta felemelése ellen tiltakozó, az országgyűlés képviselő házához intézett felirata Hajdúvármegyéhez pertolás véget szintén megküldetett.

Jellemzi Hajdú vármegye közgyűlését jellemzi a főispán korlátlan hatalmát a megyén, a mód, melylyel e kérdésen keresztül estek.

Bár tudja a határozati javaslat hogy a kvóta emeléssel teher szakad a magyar népnyakába, sokkal okosabb emberek emelték ezt a fizetni valót fel, semhogy helyén való volna azoknak munkáját kritizálni, különben is vannak azok olyan jó hazafiak mint bárki más, miért megbántani őket a hazafiatlanság vádjával? Tegyük az átiratot szépen levél-tárba.

Ez a határozati javaslatot Hajdúvármegye közgyűlése egyetlen szó, egyetlen ellenvetés nélkül, egyhangul elfogadta.

Hogy az állandó választmány ilyen javaslatot álljon elő, ez csak megjárja, sőt Dégenfeld gróf megyéjében szinte természetes, de hogy a közgyűlésen, mely az ajdu váro-

sok független, szabad polgárait is tagjai közé sorolja, hogy az efféle megtörténhetik, elszomorító.

Elszomorító, mert vagy azt bizonyítja, hogy senki sem érez, úgy a miképen e tárgyban hazafias szívvvel érezni lehet, vagy ha érez, nem meri ez érzelmét tolmácsolni ott ahol szükség volna rá, nehogy az okosabb hazafiatlansággal találja megvádolni, azért mert nagy bölcsességgel alaptalan terhet zudított az ország nyakába.

Nagyon csunya dolog volt az az egyhangúság, még gróf Dégenfeld főispán is megjegyezte tőle az első pillanatban s alig jutott eszébe, hogy ez tulajdonképen öröm neki, melyen ő mosolyoghat leginkább.

Mosolygott is aztán jóízűen egész gyűlés alatt.

Egyéb ügyek.

Budapest székes főváros közönségének a tűzkár biztosító intézeteknek a tűzoltói kiadásokhoz való hozzájárulásra törvényhozás útján kötelezése iránt a képviselőházhoz intézett feliratot pártolólág tudomásul veszi s csatlakozását jelenti ki a közgyűlés.

Zályomvármegyének a magyar ipar pertolását érintő átiratát a közgyűlés tudomásul veszi. Csatlakozik Solyommegye mozgalmához, mely a magyar ipar fellendítését célozza.

Az országos Eötvös bizottságnak ama kérelmét, hogy az Eötvös alap gyarapítása céljából a nagy író munkáit a megye is vegye meg s lehetőleg a községekkel is vétesse meg, a közgyűlés teljesíti.

A b.-ujvárosi szolgabíró által a közgyűlés elé terjesztett s a H.-Dorogon múlt évi december 4-én megtartott általános községi tisztújítás ellen Borsi Mihály és társai által beadott felebbezést a közgyűlés elutasította alytalansága miatt.

H.-Nánás város képviselőtestületének az ut mentén levő fák megrithatását elrendelő határozata ellen Pénzes László ottani lakos felebbezést nyújtott be.

Csohány h.-nánási polgarmester és dr. Nagy Gábor bizottsági tagok és még páran szólottak hozzá a kérdéshez s vég eredményben a közgyűlés a képviselő testületi határozatot megemmisítették, utasítván H.-Nánás várost új határozat hozatalára.

Több apró tárgy elintézése után a gyűlés már d. e. 11 órakor véget ért.

H I R E K.

* **A közvilágítás kérdéséhez.** Lapunk tegnapi számában röviden már jeleztük a közvilágítás ügyében kiküldött ötös bizottság véleményes jelentését, anélkül, hogy mi egyelőre akár egyik, akár másik vélemény mellett állást foglalnánk. Kiegészítésül fömlítjük még, hogy az ötös bizottság többsége Aczél Géza főmérnök javaslata szerint azért foglalt állást a "Részvénytársaság villamos és közlekedési eszközök számára" — ajánlata mellett, mert szerződési feltételei a többinél kedvezőbbek, garantiája a legmegnyugtatóbb s mert ezen ajánlat elfogadása mellett kilátás van a helyi részvénytársaság megalakítására. Az ajánlatok részletes és határozó megismerése után el fogjuk a kérdésben mondani a magunk véleményét.

* **Új törvényhatósági bizottsági tagok.** Debreczen város törvényhatósági bizottságának rövid idő alatt 3 virilisi tagja halt

el: Balogh Péter, Kövesdy János és Erber Vilmos. Az elhalt tagok helyett most a következők hivatnak be a törvényhatósági bizottságra: Balogh Péter helyére: Lidermann Mihály, Kövesdy János helyére: Birinyi János, Erber Vilmos helyére pedig: K. Vértessy István. Itt említjük meg, hogy Komlóssy A. főjegyző virilisi jogon is tagja lévén a törvényhatósági bizottságnak, ezen jogáról a sorrendben következő Széll Farkas kir. táblai tanácselnök javára lemondott. — Legközelebb az esetleg bekövetkező üresedés alkalmával Mihalovics István, aki 25 évig volt tagja a törvényhatósági bizottságnak és Simonffy Emil hivatnak be.

* **Katonai törvényszék és fogház városunkban.** A csász. és kir. 7 hadtest parancsnoksága átiratot intézett Debreczen város tanácsához, a melyben arra kéri a hatóságot, hogy Debreczenben állítson megfelelő épületet a katonai törvényszék és katonai fogház céljaira, mert a jelzett törvényszéket és fogházat itt akarják állandósítani. A tanács első sorban a főmérnöknek adta ki ezt a megkeresést, hogy a hadtest parancsnokságtól beküldött tervezet alapján mondjon az épület költségeire nézve véleményt. Aczél Géza főmérnök a költségvetést összeállította s ez szerint a katonai törvényszék és fogház épülete 80.000 forintba kerül. Helyül az új lovasági laktanya mellett elterülő városi területből 1666 négyszög ölet kellene a jelzett célra átengedni. Az építkezéssel járó költségek fedezésére nézve a főszámvevő véleményét kéri ki s az így nyert adatok alapján a jog- és pénzügyi bizottság legközelebbi ülésében foglalkozik ezzel az ügyvel s készíti el a tanács útján a közgyűlés elé terjesztendő javaslatot.

* **A visszautasított 40.000 frt.** A nagyléta-székelyhidi vasútvonal kiepítése céljaira, a vasut igazgatósága hatvanezer forint hozzájárulást kért Debreczen városától. A legutóbbi közgyűlésen erre a célra meg is szavaztak negyvenezer forintot s erről hivatalosan értesítették a kérvényező vasutársaságot. A meglepetés most következik. A vasutársaság tegnap sürgős választ küldött most Debreczen városához, a melyben megköszöni ugyan a negyvenezer forintot, de kijelenti, hogy ez a összeget sem mi esetreszem fogadhatja el nem pedig azért, mert a kért hatvanezer frtra mulhatatlanul szükség van. A közügyek iránt érdeklődő körökben most méltán tekinthetnek kíváncsian a válasz elé, amelyet a szelid visszautasításra Debreczen válaszolni fog.

* **Az ügyvédi kamara választmányának ülése.** Az ügyvédi kamara választmányának tegnap délután Márk Endre elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy a debreczeni ügyvédi kamara fennállásának huszonöt éves fordulóját márczius 25-én megtartandó közgyűlés keretében megünneplik Szó esett arról is, hogy megírják a kamara intézmények huszonöt éves történetét. — E tárgyban azonban véglegesen még nem határoztak.

* **A törvényszéki elnök beiktatása.** Február 18-án iktadják be állásába Szücs Miklós dr.-t, a törvényszék új elnökét. A beiktatási ünnepély a jelzett napon délelőtt tíz órakor a törvényszék dísztermében lesz. Az ügyvédi kamara elhatározta, hogy a beiktatási ünnepélyen képviselheti magát. Este az

Angol Királynőben lakoma lesz az új elnök tiszteletére, melyen képviselve lesz a kir. tabla, az ügyészség, az ügyvédi és közjegyzői kamara és a közigazgatás.

* **Elvetemedett gyerek.** Egy szegény asszony jelentést tett tegnap a rendőrségnél, hogy Teleki-utcai lakásáról éjnek idején mintegy százötven korona értékű ágyneműt ellopottak. A szegény asszony elmondta, hogy a lopás elkövetésével saját fiát, Kis Jánost, csavargó timárlegényt vádolja, aki már többször is meglopta. Fia timárlegény, de mesterségét nem folytatja e helyett naplopással fecserli idejét és emellett szeret költekezni. A szükséges pénz előteremtése végett a rossz fiu mindig édes anyját pumpolta meg. Az utóbbi időben az anya azonban nem győzte ellátni a fiát pénz z e l, amikor is a fiu, hogy pénzhez jusson, meglopta anyját. E feljelentés alapján a rendőrség Kis Jánost tegnap elfogta. Az elfogott tolvaj töredelmes vallomást tett, eladta, hogy édes anyja ágyneműit ő lopta el és azokat a Sélétromkaszárnya mögött levő trágyadombok alá rejtette. A rendőrség a jelzett helyen az ágyneműket meg is találta. Kis Jánosnak bűntársa is van, Bodnár, ismert fiatal tolvaj személyében, aki az ágyneműek ellopásában és elhordásában segédkezett. A beismerésben lévő tolvajok azt vallották, hogy a lopott ágyneműket lassanként a zsidóvárosban akarták értékesíteni, azért rejtették el a trágyadombok alá. Ez ügyben a bűnügyi osztály még folytatja a vizsgálatot.

* **A tanítók ellen.** Debreczen városához illetve annak közigazgatási bizottságához egy leirat jött ma a kultuszminisztertől, melyről nem ellenséges tartalma, de szigorú intézkedése miatt mondjuk, hogy a tanítók ellen irányuló Szokás az egyes tanítói állásoknál a javadalmak újra értékelése, mely újraszámolást rendszeresen az tűnik ki, hogy az nem elég a létfenntartáshoz, szükség van állami segílyre. Ez újra értékelésnél a kultusz miniszter oly szigorú tényvizsgálatot tesz kötelességévé a közigazgatási bizottságoknak, melyeknek tartása az új rázásoknak a tanítóknak talán előnyös voltát a jövőre teljesen megszünteti.

* **Elszállott iparos.** Danisóczky Gyula tegnap este a Csemete-utczán szörnyű garázdálkodást vitt véghez. Ökölrel verte be a házak ablakait, mindenkibe belekötött a nagy ordítással kicsődítette az egész utca népét. A rendőrök alig tudták megfékezni és bekísérni a rendőrség bürogyi osztályához. Itt vettek észre, hogy a karján egy nagy és mély vágás van. Dr. Varga Emi kerületi orvos bevarrta a sebet s azután kihallgatták a neki vadult legényt. — Vasöntő segédnek mondta magát, de már rég idő óta foglalkozás nélkül, részegeskedve csavarog, s az esti garázdálkodását is részeg állapotban követte el. Eki-érték a nyáján a k Domb utcai lakására.

* **Jótékonycélú adományok.** Mai napon a Debreczen szerkesztőségéhez Borsos Róza úrnő 6 koronát küldött a népkönyhájára. Elküldtük Szűcs pénztárnok urhoz.

10 koronát pedig küldött Kacsokovics Iván úrnő a Molnár erdőárvájának, amit atküldtünk Oroz Sándor megyei első aljegyző urhoz.

Az adományozókat jutalmazza meg az édes tudat, hogy a nyomort enyhítették becses adományukkal.

* **Értesítés.** A „Bessenyei-kör” folyó 1900. évi február hó 17-én Nyiregyházán, a városháza nagytermében házi-estélyt tart, a miről tagjait ísztelettel értesíti. Az estély tárgya: a hon nép, irodalom, zene és ének. Közreműködnek: Klár Gusztávné úrnő, Mar-

tinyi Margit urhölgy és dr. Popini Albertné úrnő, Mayer Ferencz, dr. Popini Albert és dr. Vietórisz József urak, Részletes programot a tagok a teremben kapnak. Kezdeté 6 órakor.

* **Telefonoszlop Vasban.** V a s v a r ó l írja levelezőnk ezt a jóixü dolgot. Közel a rátóti kastélyhoz szép hepehupás mezőségen nemrégiben rakták le a telefonoszlopokat. Különösen Miksa, a siheder juhász, megkérdezte a kenyéradó gazdáját, Vágó Istvánt a kevésbeszédű számadó juhászt, mi czéjök vagyon ezeknek az oszlopoknak.

— De bákó vagy, zógám. Azon a dróton la, beszélgetnek.

— Az a l

— A biz a. Még pediglen a rátóti nagy nr, a kit most az ország Tisza Kálmánjának tettek. Az oszlop is ez okból áll, mert ha a királynak Budvába valami sürgős szólása volna, csak a telefon szájaboz áll, oszt onnan szólítja elő hű szolgáját.

— Ne állítson falnak gazduram!

— Ha nem hiszed mássz föl a póznán, tartsd a dródnhoz a füledet.

— A siheder gyerek lédobta a szűrét, fegyürte az ingét, egyszeriben a hegyibe volt az oszlopnak.

— No, hallod-e?

— Hallani, hallom, De nem értem. Bizonyosan németül beszélgetnek.

— Mert hogy tégedet megláttak azért másították meg a beszédet.

Igy termett aztán új népdal:

A lapódi telefonyfa de magas!

Azon rajta az porcelán de piros,

Készítve vagyon rajta fene drót,

Le sé esik mégis leadi a szót.

* **Talált brostü.** Még szept. hóban történt, hogy Varjas Gyula helybeli kosárkötő nejének brostüje elveszett. Tegnapelőtt két leánya állított be egyik ékszerész üzletbe s egy brostüt mutattak azon kéréssel, hogy mondaná meg nekik az ékszerész bácsi, vajon arany-e ez, mert nekik ezt bátyjuk adta. Az ékszerész persze azonnal gyanuba vette a két kis leányt, kiket a rendőrséghez kísértetett fel, hol aztán sirva vallották be a gyermekek, hogy találták. Gazdájá is hírt vette enn k s jelentkezett a rendőrségnél, hol aztán kellő igazolás mellett vissza is adták gazdájának.

x **605,970 koronát** a triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) a Sopron-Iváni kastély leégett lakberendezési tárgyaiért. Ily óriási összeget hazánkban egy lakásban lévő butorokért még nem fizettek. Az a körülmény, hogy még egy várszerű kastélyban is lehetséges egy ilyen óriási tüzeset, legjobban bizonyítja azt, hogy mily fontos mindenkire, hogy lakásberendezését tűzkár ellen biztosítsa, különösen akkor, midőn a Generalinál az ily biztosításért fizetendő díj oly szerfelett olcsó. Minden bővebb felvilágosással szívesen szolgál a triesti általános biztosító társaság itteni főügynöksége: Közgazdasági Banknál.

Vidéki levél

— a nemzetiségi kérdéshez. —

— Saját rendes tudósítónktól. —

Ujvidék, 1900. febr. 12.

K o m j á t h y Béla a képviselőház multkori ülésén a n e m z e t i s é g i kérdésről szólván, olyan hurokat pengetett, melyeknek zenéje fajdalmasan megrendíti minden magyar ember szívet.

Feltárta azt a veszedelmet, melyet az e tekintetben tapasztalt semitűzés eredményez, mire Széll Kálmán a »jog, törvény s igazság» híres lovagja büszke mellveréssel

azt felelte, hogy ő m á r m i d e n t m e g t e t t e.

Hogy azonban milyen siralmas a nemzetiség lakta vidéken az állapot, s mennyit lehetne ott tenni, különösen mit tehetett és kellett volna a itt a szerbek között tenni, valóban pedig mit tett Széll, mutatják az alábbiak.

Köztudomásu dolog, hogy Széll Kálmán a szerb szinodus által püspökké választott Sevicz Mitrofan a k e b b e l i állásban való megerősítését helyezte ő felsége előtt javaslatba, daczára annak, hogy Sevicz e g y s z ó t s e m é r t magyar.. A szerb püspök állásánál, hivatalánál fogva ő r ö k ö s tagja a magyar főrendiháznak! Hát Széll továbbra javaslatba fogja hozni olyan — egyéneknek főrendekké való kineveztetését, kik a törvényhozás nyelvével abszolúte n e m é r t i k, hová jut államiságunk, milyen lesz törvényhozásunk? Mert ha másról nem, de a törvényhozótól mindenesetre megkivántatik, hogy perfecte értse azt a nyelvet, melyen a törvényeket hivatva van hozni, alkotni! . . .

S nem rendkívüli tehát, hogy megtörténhetett az a rendkívüli hatatlan dolog is, hogy midőn Sevicz a nyáron püspöki székhelyére Ujvidék szab. kir. városba bevonulását megtartotta, a m a g y a r v á r o s n e v é b e n annak polgármestere (kinek magyarérmelmét a későbbiek megvilágítják) a püspököt tehát m a g y a r főrendet, szerb (!) nyelven üdvözölte!

Midőn pedig kevéssel ezután a püspök palotájába a különféle egyetek, s hitközségek képviselőit fogadta, megtörtént az is, hogy Sevicset a z s i d ő p a p magyar nyelven üdvözölte, Sevicz neki német nyelven válaszolva kijelentette, hogy ő e g y s z ó t s e m é r t m a g y a r u l.

Eonyit és ezt tette Széll! Bizony büszken veregetheti mellét műve láttára, mert hát oly egyént tett meg magyar főrendé, ki németül perfecte beszél, s így legnagyobb megnyugvására teljesítette a bécsi parancsot!

A polgármester szerb létére legnagyobb örömeire üdvözölte főpapiat nemzetisége nyelvén. A magyar állam elismerése van ebben a szerbek részéről? Ennek a terjesztője az a polgármester aki amikor évekkal ezelőtt egy nemzeti ünnep alkalmával, — 1892-ben ő Felsőge 25 éves koronázási jubileumán — minden rendes házon ott lengett magyarországi kedves trikolorja, egyedül — a polgármester házán nem lathatta az: senki. A dolog nagy felünést keltett, a miniszter is vett tudomást erről a dolgról!

A nemzetiségi vidéken nagy anomália az, hogy ott a kormány támogatása egyértelmű a magyar államészme támogatásával; de a szerbek, a kik itt képezik az ellenzékét, nem vallanak szolidaritást a magyar közjogi ellenzékkel, hanem haladnak a magok nemzetiségi utjokon, a mely pedig nem a magyar államészme irányában vezet.

Az a magyarérmelmű (?) szerb polgármester Petzy Popovics Stefan kapott királyi tanácsosi kitüntetést!

H. J.

Színház.

Tüntetés Jászai mellett Keglevich ellen. A Keresztelő János premier-jén zajos tüntetés színhelye volt a Nemzeti Színház. Az egyetemi fiatalság tapsolt és éljenzett perczekig, mikor színpadra lépett Éjen Jászai Mari, sőt néhány harsány A b e z u g K e g l v i c h kiáltásai beleharsant a zajba. A tüntetésre tervszerűen készült a fiatalság, mert a preimer napján az egyetemen ívet körtözték, melyre a következő volt rva:

Egyetemi polgártársak!

Ne engedjük, hogy a nagy Tragikát, az egyetlen egyet, a ki a mienk, J á s z a i Marit elvonják nemes missziójának azon teréről, mely egyedül csak őt illeti meg, s mely irt távoztával pótolni soha sem lehet.

Föltebát! mutassuk meg, hogy szeretjük a magyar Muzsát s érte lelkesedni tudunk.

Jelenjünk meg minél nagyobb számmal és büntessük oly hódolattal és tisztelettel a nagy Tragiak mellett, a mint azt a magyar nemzet fiaitól méltán várni lehet. (Következik vagy nyolczvan aláírás.)

Fáy Szeréna a Nemzeti Színházban **Herodes** és **Leander**-ben vagy az **Ember tragédiájában** fog először fölépni.

Színházi műsor.

Szerdán, febr. 14-én bérlet 114. szám »C« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Csüörtökön bérlet 115. szám »A« Frou-Frou. Színmű 5 felvonásban.

Penteken, febr. 16-án bérlet 116. szám »B« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Szombaton, febr. 17-én bérlet 117. szám »C« Hamlet. Tragedia 5 felvonásban.

Vasarnap, febr. 18-án két előadás; délután 3 órakor félhét óráig: Debreczen hódoban. Latványosság 10 képben. Irta Than Gyula.

Este 7 és fél órakor rendes helyarakkal, bérletszünetben: Fehő Klári. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Rátkay László.

Hétfőn, febr. 19-én bérlet 118. szám »A« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Mulatságok.

* A függetlenségi párt bálja.

Nem rég zajlott le a Bikában a függetlenségi kör pompás mulatsága, s ime február 24-ikére, farsang utolsó szombatjára ismét kilátásba van helyezve egy olyan multság, melynek hamisítatlan magyaros jellege, pompás sikere évek óta ismeretes közönségünk előtt.

Február 24-én lesz ugyanis a függetlenségi párt, a mi pártunk bálja.

A ki igazi magyar multságban akar részt venni, az készüljön e napra. Jó kedv, vigasság fogja uralni e napon a Bika fényes dísztermét, deli magyar ifjak és leányok fogják lejteni a magyar tánczok végtelen sorozatát.

A multságban ott lesz szeretve tisztelt képviselőnk, **Thaly Kálmán** is. Legyen tehát ott minden magyar ember, s legyen előtte emlékezetes az a magyar multság, melyet a debreczeni, szívvvel lélekkel magyar függetlenségi párt rendez.

Multságok sorrendje.

Február 17. A csizmadia árucarnok-szövetkezet bálja.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a »Bika« szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyletének bálja a »Bi a« szállóban.

Február 24-én A függetlenségi párt bálja a bika szállóban.

Marczius 3-án szombaton: A kereskedő ifjak táncmultságja az Arany Bika szálloda dísztermében.

Marczius 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Marczius 15-én a Petőfi-dalkör társasvárosával egybekötött hangversenye a »Bika« dísztermében.

Iskola.

Ének és zene a tanítónőképzőben.

— Szotyori Nagy Karoly röpirata. —

Tanítónőképzesünk kétségtelenül a legnagyobb igényeknek is megfelel, mert kitűnő pedagógusaink, írónk és minta-tanáraink vannak — akik a korral haladva nemcsak jól tanítanak, hanem szeretettel nevelnek is,

mert ez az a mi kedvet, önbizalmat, akaratot önt a fiatal lelkebe és kitartásra, haladásra serkenti a jövő nemzedék tanítónő- és nevelőnőjeleit.

Fájdalom, csak az ének-zene tanítás maradt vissza a általános szomorú az eredmény! Ennek okai a helytelen előítéletekben — részben pedig a gyenge erők próbálgatásaiban és a pedagógiai elveknek, haladásnak meg nem felelő tantervünkben vannak. Ezért sürgősnek tartom az általános elfogadható egyötötű tanterv módosítását, továbbá az ének-zenére külön szakfelügyelői állások szervezését az egész országban.

A fővárosban is tapasztaljuk, hogy intézeteinkben utolsó kerék az ének-zene és sokszor vetik szemére a bürgő tanárnak, hogy minek annyi elmélet, skála és hangzat — pláne összhangzatban — hisz tanítónőkre van szükségünk nem művésznőkre?! Istenem! Világos, hogy művésznőket a zene akadémiának a célja képezni, de valamint a nyelvet nyelvtan, költészetet és irodalom nélkül nem lehet tanulni megérteni, úgy az ének-zene tanulását is össze van forrva az elmélet a gyakorlattal.

Jól tudjuk, ha földszintes házat építünk is, hogy annak is jó alap kell és fontos kellékei a szolid építéssel járó csin és egészséges berendezés. Bizony ilyen házikót is csak szakember építhet.

Az eddigi eredmények után sajnos tapasztaljuk, a legtöbb családban, iskolában, templomban a visszamaradást, sőt operánk sem kap elég magyar énekest, mert kevés kivétellel a legtöbb iskolában már csirájában elromlik a növendék hangja, mert nincsen tekintet a hangterjedelmre és hangváltozásra, csak kiabálnak — pedig a kiabáltatás és sikertelenség eredménye a hang elvesztés és gyűlölet a zene iránt.

A helyes tanulás, illetve tanítás által, ha a hallást képezzük és a hangszalagokat céltudatosan gimnasztizáljuk, kedvet és szeretetet öntünk a tanulóba, és az eredmény kiszámíthatatlan haszonnal járja a családra és az egyháza, különösen az egész országra. Ezáltal nemcsak az iskolai és templomi ének lenne szebb és magasabb, hanem eltekintve az ének-zene nemestítő hatásától, a beszélő hang nyerne sokat finomságban, hangzatosságban és tartósságban!

Növendékeink, amiként a sokféle színeket könnyen megkülönböztetik a színérzék fejlesztése által, úgy a hangokat is fölismerhetik a hallásképző gyakorlatok által, mert jó vezetés mellett a hallérezék is fejlődik.

Az ének-zene tanítás legfontosabb tényezője a hallásképzés, mert bizonyos, hogy az énekesnél a hallás oly fontos, mint a f-stónél a szem. Nincsen mindenkinél 90 fokú szögben elhelyezve a dobhartya és kérdés, hogy a Cori fél: 3000 idegrost tisztán van-e hangolva? Mert ez a tiszta zenei hallásnak az alapja.

Hogy a relativ hallást is képezhetjük, az tény, mert például, Meyerbeernek és Wagnernek sem volt alapjában tökéletesen tiszta hallásuk, de a helyes iskolázás az eredményt bebizonyította. Természetesen ennek mikéntjét tudni kell a tanítónak! Ezért fontos, hogy az ének-zene alaposan taníttassék a tanítónőképzőben.

Nem szabad azt gondolni, hogy az énekzenét csak a tehetségek tanulhatják — igen kevés azok száma, a kik kivetelt képeznek. Nem művészetéről van itt szó, csak egy ki-szolid házikóhoz hasonló zenei készségről, mely hivatva lenne a családok, paloták, templomok; opera és a hazának egészséges hangot adni, mert ha a hang jól meg van ova és az alap szilárd, arra mindig lehet építeni kinek-kinek tetszése szerint.

Az anyag mindenütt jó, csak a tanítók el ne rontsák. A zene hatása már az őskori népek belvilágára és kedélyére oly nagy hatást tett, hogy a legnagyobb szeretettel ápolták, sőt csodákat idéztek elő. A mythosból tudjuk, hogy Apolló az állatokat is meg szelidítette lantjával, David király hárfajátékával győzte le ellenségét, Orpheus megindította Plutónak a szívet. Josua trombita hangjaival dön-

töfte le Jerikó falait. Mintán az ének zenelegjobban kihat a családi életre s így az egész nemzetre, sőt nyelvére és irodalmára is, azért vessük el a jó magót az iskolákban és apoljuk szakszerűen és hazafias szeretettel, mint jó gazdag a mintagazdaságát vezet; úgy reményelhetünk jobb jövőt. A szép ének a leg-hathatósabb emeltyűje a vallásos érzések is, mert nemestítő hatással bír.

Nézetem szerint a szívben vallás- és dalézésnek kell lenni — ezen összhang eredményezi a boldog családi életet és ha a családok boldogok, akkor a haza is boldog leendő. A XV-ik századot vallás és dalézésel kezdjük meg s ha Isten bevében dolgoznák, munkánkat áldás követi! Ohajtom, hogy szavam ne legyen pusztában ehangzó szó, mert szívöl jött — talajon visszhangra! Ezt megköveteli a haladás, a jövő nemzedék, a haza és muzsa! E sorok írására négyedszázados munkődöm és tapasztalataim indítottak.

E helyen elismeréssel tartozom az Orsz. Nőképző Egyesületnek, a mely alkalmat ad arra, hogy növendékei az énekenében is a tiszta műveltség gloriáját elérjék. Intézeikben, különösen a tanítónőképzőben példás szeretettel és szorgalommal tanulják az énekzenét. A jövő nemzedék tanítónői bizonyítással áldást hirtenek majdan a virágzó anyajézetre!

Törvénytörvény.

A furfangos szolgál. Fazekas György, mint háziszolga volt alkalmazva Reichenfeld Lipót tápió-sülyi kántinosnál. Tavaly őszszel egy kora hajnalon rémülten futott a gazdája lakására s fellármázta az egész házat!

— Baj van, az éjjel kirabolták a kántint!

Reichenfeld a kántinhoz sietett, melynek ablaka be volt zúzva, benne az árúk szereszett hányva s a sötétben tartott pénz se volt sehol. Fazekas György pedig átkozta a tolvajt s el is akart indulni menten a keresésére, A gazdája visszatartotta.

— Hohó, te vagy a tolvaj! Itt csak te tudod, hogy hol tartjuk a pénzt!

Fazekas nem sokáig tagadt. Ma is bevallott őszintén mindent a pestvidéki törvénytörvényre, mely tekintettel arra, hogy egyszer már büntetve volt lopás miatt, egy esztendői börtönre ítélte. Az ügyész fellebbezett a vádlott terhére.

A tréfa áldozata. Gurka Márton rákoskereszturi 18 esztendő s uhancz, tavaly nyáron revolvert kerített egyik barátjától és mert még sohasem látott azelőtt fegyvert, nem is tudott vele bánni. Így történt azután meg, hogy egyszer Kiss Sándor 13 éves parasztfiúval játszott, miközben elsült a revolver és a golyó Kiss Sándor fejébe furódott, a ki aléltan rogyott a földre.

Sokáig feküdt súlyos sebében, míg ma megjelenhetett a pestvidéki törvénytörvény előtt, a mely Gurka Márton gondatlanságából okozott súlyos testi sértésért egy hónapi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre, ennek behajthatósága esetén további két napi fogházra ítélte.

Midőn az elnök megkérdezte tőle, hogy megnyugszik-e az ítéletben, a szeptegő suhancz így felelt:

— Megnyugszom. még azt a két napot is leülöm, mert nincs nekem semmim.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. február 13. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (parookint 400 kgm felüli 40—41 kr. Közép p. 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (páronként 251—320 kg. 42—43 kr. Fialat könnyű páronként 250 kg. sulyban 41¹/₂—42 krig. Szerbiai: Nehéz p. 260 kg. sulyban 41¹/₂—42 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi febr. hó 11 napján volt készlet 16725 darab, febr. 12 felbajtatott 422 drb, 1900 febr. 12-én elszállított 218 db. 13-ára maradt 16929 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanya.

Budapesti gabonatözsde.

február 13.

A készarüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilos	Ar 100 klg.		kilos	100 kilogramm	
		felett	alatt		felett	alatt
Bánsági	76	7.55	7.75	80	08.—	08.25
"	77	7.60	07.90	81	08.15	08.35
"	78	07.70	07.05	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.80	70.15	—	07.90	08.00
"	76	7.50	7.65	80	08.00	08.15
"	77	7.70	7.70	81	—	—
Pestvidéki	78	07.75	07.85	82	07.00	08.00
"	79	07.35	07.00	—	—	05
"	79	7.45	7.55	80	07.85	—
Fehérmegyei	76	7.65	7.65	81	07.90	00.95
"	78	7.70	7.85	82	7.80	00.05
"	79	07.40	07.60	—	7.80	—
Bácskai	76	7.45	07.65	80	00.—	00.—
"	77	7.90	7.95	81	00.00	00.—
"	78	7.95	07.75	82	—	00.—
Északmag	79	7.55	07.90	—	—	—
"	75	7.50	7.80	80	—	—
"	79	0.00	7.80	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.30 6.40
" másodrendű	—	6.15 6.25
Árpa takarmánynak	60—62	5.65 6.70
" égetni való	62—64	5.45 5.55
" serfőzdei	64—66	6.— 0.00
Zab	uj 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj —	4.75 5.00
" más nemű	—	0.00 0.00
Repce bánsági	—	12.00 12.50
Köles	—	5.30 5.80

CSARNOK.

A garde de dame.

(Silhouette a bálteremből.)

Irta: SZIKLAY GYÖRGY.

Malvin ma megy az első bálba. A mamának migraine-je van és így Hildegard kisaszonny, a társalkodónő és a francia nyelv tanítója, unalmas perczekben a felolvasónő, kinek az a szerencse jut, hogy olvasmányával álomba ringathatja hallgatóit, üres órákban a házi barisnyatár felügyelője és foltzója és téli esteken, bálkon, ezentul más kísértő híján, a kis Malvin garde de dame-ja.

Malvin széles jó kedvében volt; egész nap folyton próbálgatta az atlaszruhát, melyben estére debutirozni fog, s folyton ölelte, szorongatta a garde de dame-t azt mondva: »Kedves Hildegard néni!»

Minő bohó a fiatal boldog szív; azt hiszi mert ő boldog, másnak is boldognak kell lennie; mert ő kicsapongó vig, masba is beleöltathatja csókjaival a vigaszt.

Végre üt az óra. Az uszályos ruha édesen sühog a kis leány lepte nyoman, az aprócsaprő csecsebecsék már hájába s mellére tűzvék.

Még egy utolsó hiu, fürkésző pillantást vet a tükörbe. El van ragadtatva önmagától. Szemei boldogan tündökolnek és a bohó kis Malvin édes mosolylyal repül a belépő Hildegard karjaiba s elpirulva susogja: »Ugy e szép vagyok Hildegard néni!»

Hildegard pedig nyugodt mosolylyal végig simítja a kis leány fürteit, megcsókolja hdeg ajkaival és azt mondja neki: »Igen! szép vagy.»

És azután előáll a hintó. A kis Malvin dobogó szívvvel, piruló arcczal ugrik fel. Nyugodt, kimért léptekkel követi Hildegard, a nevelőné, a garde dame.

Milyen keserű szó ez a garde de dame. A lemondást fejezi ki. S ő a kis Malvin garde

de dameja. A kis Malvin egy tizenhét éves angyal, pajkos, villogó szemekkel mosolygó ajkakkal, ingerlő arcczal, sugár, hajlékony termettel, ifjú képzelődéssel, holdvilagos ábrándokkal, lüktető szívvvel és jó kedvtől hullámzó kebellet.

Egy kis kobold, a ki ingerkedik a férfivilág szívével és nyugalmaival.

Tündöklő sugár, mely maga körül gyűjti az élvővár lepkéket. — Értékes drágakő, a melyet megbámul a műértő s melyet őrizni, féltetni kell.

És Hildegard az, a ki őrizi, óvja a féltett kincset. Ő vigyáz, nehogy baj érje, nehogy titkos, süttogó szavak elkábítsak lelkét, megfosszak üde himporától. Ő a mentője, védangyala a kis Malvinnak. Az ő tiszte, hogy másra vigyázzon.

De ki vigyáz ő reá, ki óvja őt?

Őh neki már nincs szüksége többé garde de damera, ő már nem gyermek. Ő a saját lábán jár. Tud vigyázni önmagára. Azaz nem is kell vigyázni.

Ki bibelődnek ő vele, ki tekintene az arczába, kinek jutna az eszébe, hogy édes süttogó szavakat mondjon neki, ki venne annyi fáradságot magának, hogy őt akarna körül-röpködni, mint gyertya fényét éji lepke?

Hiszen éppen azért adtak őt garde de damenak a kis Malvin mellé, mert ő már veszályon kívül van. Az ő bágyadt szeme nem gyújt többé lángra, az ő hervadt arca nem ingerel többé senkit, az ő szikár alakja nem bűvöl többé.

Az ő garde de dame-ja az — eltűnt szépség.

Nem is megy többé nő számba, ő csak garde de dame és semmi más.

Ő nem nagyvilági hölgy, csak egy szegény nevelőnő. Őt nem az élvágy hozza ide, hanem a kötelesség.

Ő felügyel másra, de őt nem veszi észre senki. Ő csak árnyék: a kis Malvin árnyéka. Nyomában van a kis Malvionak, mint árnyék a napsugárnak, de a naptól nem veszik észre az árnyékok.

Belépnek a terembe. Fényben, pompában uszik minden. A sikos parketten már forognak a párok. A nagy teremajtónál deli rendezők fogadják a vendéget.

A kis Malvinnak karját nyújtja egy szép barna fiu és büszkén, önérettel vezeti a tánczolók sorai közzé. A garde de damot nem veszi észre senki. Ő csak árnyék.

A kis Malvinnak még arra sincs ideje, hogy körülnézzen.

Pedig be szeretd körülnézni. Ennyi pompát nem látott még soha. A csilárok csak úgy szórják a fényt. A tánczolók és nevelők vig-sága csak úgy emeli a jó kedvet.

Az exotikus virágok között, a terem sarkán, édesen süttognak a tánczban kifaradtak. Vajjon miről beszélhetnek, hogy oly édesen mosolyognak?

A rythmikus zene ütemére ittasodik a vér és tánczra emelkedik a láb. Milyen szép egy ilyen bálterem!

D a kis Malvinnak nincs ideje körülnézni. Az a szép barna fiu, ki őt a terembe vezette, már tánczra kéri. A kis Malvin ott röpül már a tánczó párok között és érzi, hogy repes szíve a gyönyörtől, hogy emelkedik keble kéjesen és boldogan.

Mégis csak szép ez az élet. Hildegard pedig ott ül a pamlagán, a garde de dame-ok pamlagán. Ez a vádoltak padja. Azoké, kik ázzal vádoltatnak, hogy életük tavaszán tul vannak, hogy eljásztották ifju napjaikat és kik az élet karneváljában most már csak pusztá szemlélők.

Hildegard is ott ül és nézi merengő szemével, hogy repülnek el mellette a párok, milyen bohó és milyen boldog az ifjuság s látja, hogy találja egyik amásikában boldogságát, gyönyörét. És azután felocsudik és keres szemével a sorok között Malvint. a kinek ő a garde de dame-ja. A kire neki vigyázni kell. A kis Malvin pedig piruló arcczal hallgatta azt, a mit tánczosa sug neki. Oh ha ezek a süttogó szavak előt lehetne megvédeni a fiatal leányszívet!

Hanem a garde de dame-nak ott kell ülni a pamlagon és messziről kísérni szemével a kis Malvint, a mint körülözönlik a szép szavu tánczosok. Hildegard meg ott ül egymaga a fal mellett. Cotillonjegyes, félábon ballancirozó gavallérok sétálnak el mellette és szemökre szoritott csipetövel tekintik végig az ülök sorait. Rátékitenek Hildegardra is és mosolyognak.

(Vége köv.)

A híres HALDEK-féle Elit-magvak

u. m. 95 % csiraképeségű

Oberndorfi répamag

95 1/2 % tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körut 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A cég debreceni képviselője: KONRAD L. ur Arany János-utca 28. sz.

A Székelyhidi uradalomban

circa 400 mm.

Bácskai származék, sulyos, nagy, fehérszemű s igen bőven termő **zab**, circa 100 mm. **sör-árpa**, továbbá 6 mm. **tiszta lóhere-mag**, — mind a háromféle **vetőmag eladó.**

Bővebb felvilágosítást ad az

Uradalmi tisztartóság Székelyhidon.

Kiadó

Derecskén egy nagyobb **vendéglői helyiség** 6 vendégszoba, pincze, jégverem és állással.

A vendéglőnek érvényes italmérési joga is van mindenféle szeszes italokra.

Értekezhetni **Berger fakeskedőnél Derecskén.**

feljebb! — 4 meter — póstabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és színes. Henneberg-selyem blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkiut.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.
Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborték czégnomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Éljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.